

Mokslinio gyvenimo kronika

Archeologijos katedros mokslinės veiklos apžvalga

2010 metai

Konferencijos

2010 m. kovo 25–26 d. doc. A. Luchtanas dalyvavo Baltarusijos valstybinio universiteto (Minskas) Istorijos fakulteto rengiamuose žymiam Baltarusijos numizmatui V. N. Riabcevičiui atminti skirtuose tarptautiniuose skaitymuose. Jo pranešimas buvo apie pirmųjų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės monetų datavimo problemas.

2010 m. balandžio 8 d. Lietuvos nacionalinio muziejaus organizuojamuose septintuosiuose Marijos Gimbutienės skaitymuose bendrą pranešimą „Archeologiniai tyrinėjimai Kernavėje 2004–2009 m.“ skaitė doc. G. Vėlius, dr. R. Vengalis ir doktorantė D. Baltramiejūnaitė.

2010 m. rugsėjo 8–11 d. Augustave (Lenkija) vyko IX tarptautinė numizmatų konferencija „Pinigai, simboliai, valdžia, karas“. Joje prof. M. Michelbertas skaitė pranešimą „Papildomi duomenys apie romėniškų monetų lobį iš Dargeliškių (Telšių r.)“.

2010 m. spalio 21–23 d. jubiliejinėje katedros konferencijoje šeštieji Jono Puzino skaitymai „Archeologija Baltijos jūros regione. Pasiekimai ir perspektyvos“ pranešimus skaitė: doc. A. Luchtanas, doc. A. Merkevičius, prof. M. Michelbertas – „70 years of the Department of Archaeology of Vilnius University“; doc. A. Merkevičius (pranešimas parengtas drauge su Vilniaus universiteto Chemijos fak. prof. A. Kareiva ir dr. J. Kiuberiu) – „Analytical characterization of Baltic amber and pottery“.

2010 m. lapkričio 11 d. Lietuvos istorijos instituto organizuotoje konferencijoje „Kultūrinio kraštovaiz-

džio raida archeologijos ir gamtos mokslų duomenimis. Projektas „Archeokraštovaizdis“ (2008–2010 m.)“ pranešimus skaitė: doc. G. Vėlius – „Kernavės (Širvintų r.), Grabijolų ir Karmazinų (Vilniaus r.) mikroregionų archeologiniai žvalgymai“; prof. M. Michelbertas – „Paprūdžių (Kelmės r.) mikroregionas“; doc. A. Merkevičius – „Kurmaičių (Kretingos r.) mikroregionas“; doc. V. Šimėnas – „Šereitlaukio (Pagėgių sav.) mikroregionas“; doc. V. Šimėnas (drauge su R. Girmumi) – „Istorinė kartografija, kraštovaizdžio kaita senuosiuose žemėlapiuose“.

2010 m. lapkričio 26–27 d. Šiaulių „Aušros“ muziejuje vyko tarptautinė konferencija „Naujausi archeologiniai tyrinėjimai“. Joje pranešimus skaitė dr. Egidijus Štavičius – „Naravų senovės gyvenvietė“ ir prof. Albinas Kuncevičius – „Dubingių Radvilų rūmai“.

Paskaitos, seminarai

2010 m. balandžio 4–8 d. doc. A. Merkevičius buvo išvykęs į Gotlando universitetą (Švedija) dalyvauti paskaitų ir seminarų cikle „The Prehistory of the Baltic Sea Area“. Jo metu skaitė paskaitą tema „Burial rites and Religion in the Bronze Age in the South-Eastern part of the Baltic Area“.

2010 m. gegužės 23–28 d. prof. M. Michelbertas lankėsi Vroclavo universiteto (Lenkija) Archeologijos institute, kur skaitė paskaitas baltų archeologijos klausimais.

Metų archeologas

2010 metų pavasarį Lietuvos archeologijos draugija paskelbė 2009 metų archeologą. Juo tapo prof. M. Michelbertas už įsimintiną ir visiems sektiną pavyzdį – archeologinių tyrimų duomenų skelbimą.

Jubiliejus

2010 m. Vilniaus universiteto Archeologijos katedra pažymėjo 70-ies metų jubiliejų. Šiam jubiliejui paminėti 2010 m. spalio 21–23 d. surengta tarptautinė mokslinė konferencija šeštieji Jono Puzino skaitymai „Archeologija Baltijos jūros regione. Pasiekimai ir perspektyvos“. Konferencijoje dalyvavo archeologai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Švedijos, Vokietijos, Rusijos mokslo ir mokymo įstaigų. Perskaityta per 30 pranešimų, kuriuose buvo pristatyti nauji duomenys ir aptartos Baltijos regiono archeologijos raidos ir ateities perspektyvų interpretacijos.

Jubiliejinei sukakčiai pažymėti išleistas mokslinių straipsnių rinkinio „Archaeologia Lituana“ 11 tomas (VU leidykla, 2010. 220 p.) ir leidinys „Vilniaus universiteto Archeologijos katedra 1940–2010“ (sudarytojai A. Merkevičius, L. Remeikaitė, VU leidykla, 2010. 99 p.).

Buvo sukurtas 50 min. trukmės filmas, skirtas šiam jubiliejui, „Perskaitę žemės knygą“ (rež. Algis Kuzmickas, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto archeologijos studijų absolventas).

Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto patalpoje eksponuota parodėlė „VU Archeologijos katedra 1940–2010 m.“

Lenkijoje leidžiamas archeologinis žurnalas „Archaeologia żywa“ (Nr. 5 (51). Paždziernik-listopad

2010) šios sukakties proga išspausdino penkis straipsnius, skirtus aptarti kai kuriuos Archeologijos katedros veiklos ir Lietuvos archeologijos aspektus.

Tai interviu su doc. A. Luchtanu, doc. A. Merkevičiaus straipsnis apie Archeologijos katedros tyrinėjimus bei archeologų rengimą, prof. A. Kuncevičiaus ir prof. R. Jankausko (Medicinos fakultetas) pasakojimas apie Dubingių piliavietės archeologinių ir antropologinių tyrimų rezultatus, apie ten buvusios bažnyčios vietoje atrastus ir bendromis archeologų, antropologų, istorikų ir menotyrininkų pastangomis identifiкуotus Radvilų palaikus. Prisiminti ir Napoleono Didžiosios armijos karių masinės kapavietės Vilniaus mieste tyrimai.

Sukaktys, minėjimai

2010 m. liepos 13 d. Kražių Medžiokalnyje vyksiamame Durbės mūšio 750 metų minėjime prof. M. Michelbertas kalbėjo apie senovės baltų ginklus pagal Kražių regiono archeologijos paminklų tyrinėjimus.

2010 m. kovo 15–18 d. prof. M. Michelbertas lankėsi valstybiniame archeologijos muziejuje Varšuvoje ir dalyvavo knygos „Bałtowie i ich sąsiedzi. Marian Kaczyński in memoriam“ (Warszawa, 2009. 820 p.) pristatyme.

Svečiai

2010 m. gegužės 10–14 d. Archeologijos katedroje viešėjo ir paskaitas skaitė *Römisch-Germanisches Zentralmuseum* (Mainz, Deutschland) archeologas dr. Dieter Quast.

Violeta Vasiliauskiene